

Nuošalia Pakutuvėnų bažnytelė lanko tikintieji iš visos Lietuvos

2012-09-18

Rūta ŠALTMERYTĖ

Pakutuvėnuose esančios Šv. Antano Paduviečio bažnyčios link veda žvyrkelis. Ji pati, priešingai nei daugelis kitų bažnyčių, stūksančių pačiuose miestų ir kaimų centruose, tarsi slepiasi nuošalėje, glaudžiasi gamtos prieglobstyje. Nestatė jos žymūs pasaulio architektai, negali ji pasigirti ir išpuošta išore ar vidumi, didžiulis garbinga istorija, tačiau per didesnes šventes šioje kuklioje klasicistinių broožų turinčioje mūrinėje bažnytelėje žmonės netelpa... Ir suvažiuoja jų į Pakutuvėnus iš visos Lietuvos: kaimyninės Plungės, Telšių, Šiaulių, Klaipėdos, Kretingos, Tauragės, Mažeikių, Kauno ir net Vilniaus. Tikintieji atvažiuoja pasimelsti, pabūti ramybėje su Dievu, pamiršti ar pabandyti išspręsti dvasines problemas, priimti Krikšto, Santuokos sakramentus, praradusieji tikėjimą - vėl jį susigrąžinti, nugalėti silpnybes ir į gyvenimą pažvelgti kitomis, viltingomis, akimis.

Mįslingas bažnyčios pastatymas

Stebina tai, kad bažnyčia Pakutuvėnuose prelado Povilo Pukio statyta Antrojo pasaulinio karo metais - 1941-1943-iaisiais. Žemės bažnyčiai statyti skyrė pakutuvėniškiai brolis ir sesuo Juozapas bei Justina Stropai, Stanislovas Grigalauškas. P. Pukys, vykstant Antrajam pasauliniam karui, buvo pasižadėjęs Dievui: jei Plungėje jo paties statytą bažnyčią aplenks karo liepsnos, jis pastatys Dievo namus ir Pakutuvėnuose, ir pažadą ištesėjo. Bažnyčios planą parengė nežinomas inžinierius iš Kretingos, buvo pasamdytas ir latvių meistras Edvardas Burkanas. Medžiagų, reikalingų bažnyčiai statyti, skyrė Plungės turtingieji, savo darbu ir pagalba prisidėjo vietiniai meistrai, kurių pavardės įamžintos bažnyčios pamatuose. Kiekvienas padėjo kuo galėdamas, kaip įmanydamas „lipdė“ šiuos Dievo namus ir pagaliau 1943 m. lapkričio 23 d. Telšių vyskupo V. Borisevičiaus iškilmingas bažnyčios konsekravimas reiškė, jog pakutuvėniškiai gali rinktis į savo namais statytą bažnytelę. Iš pradžių bažnyčia buvo vietinių gausiai lankoma, tačiau kaimą palietė trėmimai, priverstinė kolektyvizacija, melioracija ir jis pamažu nyko. Kažkada klestėjusių Pakutuvėnų liudininke liko tik vieniša kaimo bažnytelė...

Į Pakutuvėnus - ir pasimelsti, ir atsipalaiduoti

Dabar Pakutuvėnai vėl tapo traukos centru. Į juos atvykti žmonės nori ne tik dėl nuošaliai įsikūrusios ir ramybės dvelkiančios šventovės. Šiame nuošaliame kaime brolio pranciškono Gedimino Numgaudžio iniciatyva 1995 m. įkurta ir „Susitaikinimo sodyba“, į kurią priimami į įvairius gyvenimo klausimus atsakymų ieškantys žmonės, o nuo 2001 m. čia įsikūrė sveikstančių narkomanų ir alkoholikų bendruomenė, kurioje nuolat gyvena 10-13 žmonių. „Susitaikinimo sodyboje“ stengiamasi gyventi krikščioniškais principais paremtą bendruomeninį gyvenimą. Žmonės čia stengiasi atsakyti priklausomybių dirbdami, meldamiesi bei padėdami vienas kitam. Pakutuvėnuose yra įsikūręs ir Šv. Antano Paduviečio vienuolynas, jame nuolat gyvena trys broliai, kurie rūpinasi bendruomenės bei atvykstančių svečių dvasiniu gyvenimu. Pakutuvėnuose kiekvieną vasarą vyksta Lietuvos anoniminių lošėjų, šeimų, šlovinimo, Žemaitijos regiono anoniminių alkoholikų, šv. Pranciškaus draugų stovyklos, stovykla išsiskyrusiems „Tau“. Neseniai praūžęs meno festivalis „Pakūtos dozė“ buvo jau ketvirtasis. Tris dienas trukusiame festivalyje savo darbais žiūrovus džiugino gausybė menininkų. Kalbasytis žydų muzikos ir litvakų poezijos, prisimintas tragiškas žydų likimas, aukotos šv. Mišios, susirinkusių tikinčiųjų džiugino įvairios muzikos garasai, improvizacinis koncertas, apžiūrėta brolio pranciškono Gedimino Numgaudžio fotografijos darbų paroda. Gausiai susirinkusieji turėjo progos išgirsti ir apie kvapų paslaptis.

Dvasiškai pailsi

Dabar Plungėje gyvenantis, bet į gimtuosius Pakutuvėnus pas ten gyvenančią seserį dažnai atvažiuojantis Vytautas Žilinskas prisimena, kaip bažnyčia buvo statoma. Jis, į mamos ranką įsikibęs vaikas, tuomet eidavo žiūrėti, kaip plytą prie plytos būsima bažnyčia deda ir jo tėvas. Tėvai jam pasakoje, kad, kol bažnyčios nebuvo, žmonės meldavosi prie aukuro, o ten eidami sakydavo: „Einu pakūtavotis“. Vėliau ta atgailos vieta imta vadinti Pakūtos vieta, o pats kaimas - Pakutuvėnais.

Nors telefonu „Žemaičio“ kalbintas brolis pranciškonas Gediminas Numgaudis, Pakutuvėnų parapijos klebonas, sakė negalys atsakyti, kas į Pakūtą traukia tikinčiuosius, Vytautas Žilinskas įsitikinęs, kad nemažas ir šio brolio nuopelnas. „Gediminas Numgaudis - daug pasaulio matęs, daug žmonėms apie savo keliones papasakoja. Jo sakomi pamokslai - kažkokie kitokie... paliečia kiekvieną. Ir pati atmosfera bažnyčioje neįpareigojanti, maloni. Nenuostabu, kad bažnyčia niekada nebūna tuščia. Į vasaros stovyklas atvažiuoja daug jaunimo. Pats esu girdėjęs išvažiuojant namo vieną jaunuolį sakant: „Dvasiškai pailsėjau.“

Arčiausiai bažnyčios gyvenanti V. Žilinsko sesuo Marija Daukšienė teigia jau pripratusi, kad pro jos sodybą nuolat zuja automobiliai - juk Pakutuvėnuose gyvena beveik keturias dešimtis metų. Moteris sako, kad net šokiadienio vakarais tik dešimt sodybų beturinio kaimo bažnyčioje šv. Mišių klauso 20-30 žmonių. „Iš kitur atvažiuoja, -

įsitikinusi pakutuvėniškė. -

Man pačiai čia kunigai atrodo švelnesni. Nenuostabu, kad per savaitę į Pakutuvėnus pakrikštyti atvežama po tris vaikus. O ir einant išpažinties dvasininkai viską taip gražiai išaiškina, kad atrodo, jei tik turėtum jėgų, niekada nebenusidėtum.“ Marija ir Romualdas Daukšai yra susidūrę ir su į „Susitaikinimo sodybą“ atvykstančiais, problemų turinčiais jaunuoliais. Ne vieną sykį giedresnį gyvenimą norintis pradėti jaunimas yra padėjęs ir šieną krauti. Daukšai dažnai išgirsta, kaip, apsilankę Pakūtoje, ne vienas pasveiksta. „Žinoma, būna, kad ir neišsikapsto, bet svarbiausia, kad nori pradėti kitokį gyvenimą“, - įsitikinę pakutuvėniškiai.

„Čia jaučiu Dievą“

Iš tiesų brolių pranciškonų pagalba, jų aukojamos šv. Mišios tarsi apgaubtos išskirtine paprastumo, nuoširdumo ir meilės kiekvienam tikinčiajam aura. Atrodo, jog, išklausius Mišių, žmonių akyse nebematyti pykčio, pagyžos, atrodo, jog kiekvieną galėtum apkabinti, už kiekvieną nuodėmę atsiprašyti. Mažeikiškis Donatas Galdikas, Pakutuvėnus atradęs prieš dvylika metų, sako irgi jaučiąs panašius jausmus. Jaunuolis dažnai lankosi vasaromis rengiamose stovyklose, pačiam yra teke ten savanoriauti. Man Pakutuvėnai -